

לעילוי נשמת

אאמו"ר הגאון רבי דב בן רבי זלמן זללה"ה

נלב"ע כב שבט תשפ"ד

אמי מורתי הצדקנית מרת שיינא בת רבי ישראל שלום ע"ה

נלב"ע יד סיון תשע"א

חג השבועות ומגילת רות תשפ"ד
שנה ט"ז

גליון תרמ"ג - 648

הַתְּעוּדָה בִּישׁוּבָא לִיקוּסֵי בִיאורִים בַּמְּגִילַת רוּת

שאלת נעמי

כמו בת

וַתֹּאמֶר מִי אַתָּה בְּתִי רוּת ג. טז

וַתֹּבֹא אֶל תְּמוּתָה וַתֹּאמֶר מִי אַתָּה בְּתִי רוּת ג. טז

המדרשים והמפרשים שואלים מה זו השאלה שנעמי שואלת את רות מִי אַתָּה בְּתִי, וכי לא הכירה אותה?

במדרש רות רבה ענו כי אמרה לה, פנויה את או אשת איש את, אמרה לה, פנויה.

במדרש לקח טוב עונה בפשטות - יש לומר שעדיין לא האיר היום ונעמי היתה ישנה עדיין ולכן שאלה 'מי את' כמו 'מי זו', באופן השני מפרש כמו במדרש רות רבה.

רבי אברהם אבן עזרא כתב כי יתכן שלא ראתה אותה, בעת שפתחה לה הדלת להכנס ומן הסתם רות ענתה לה אֲנִי רוּת אֲמָתְךָ, רק הכתוב קיצר ולא כתב את זה.

בדנא פשרא פירש שמפני שרות הלכה עם השעורים על כתפיה [כאמור וַיֵּמְד שֵׁשׁ שָׁעִירִים וַיֵּשֶׁת עֲלֶיהָ] כמו זכר הנושא משא על כתפו [ראה דברי יושר רות תשפ"ה שהבאנו הדנא פשרא שבכוונה - כדי שלא ירגישו בה, הניח לה המשא על כתפיה כפי נשיאת הזכר ולא על ראשה כפי נשיאת הנקבה] ויותר מכך כי בגלל המשא וצורת נשיאתו היתה כפופה ולא ראתה פניה, על כן שאלה מִי אַתָּה בְּתִי.

אמנם, לפירושים שנעמי שאלה מחסרון היכר, צ"ב [וכך העיר **הב"ח במשיב נפש**] מה הוסיפה לומר בְּתִי, שכן היה די שתשאל מִי אַתָּה.

רבי שמואל די אוזידא באגרת שמואל אומר כי נעמי שאלה את רות האם עדיין היא פנויה וראויה ליקרא בשם בְּתִי, או אם כבר בא עליה בועז והיא אשת איש, וכבר יצאת מרשותה ונכנסה ברשות בועז.

וביאור הכתוב מִי אַתָּה האם את עדיין בְּתִי או לא.

וזה מה שאמר במד"ר המובא לעיל.

האם ההוראה עדיין קיימת

וַתֹּאמֶר מִי אַתָּה בְּתִי רוּת ג. טז

באגודת אוזב קרעמניץ דרש וַתֹּאמֶר מִי אַתָּה בְּתִי ר"ת מוא"ב.

כי יתכן שרמזה לה - מה משפך, אם מואבית או כמשפט בנות ישראל, היינו אם בועז עודנו מחזיק בתומתו בהוראה שלו - מואבי ולא מואבית.

וכעין זה כתב גם **מהרא"ל ציניץ במלא העומר**, אשר בועז כבר קרא לה בתי לעיל פסוק י בְּרוּכָה אַתָּה לַה' בְּתִי, ונעמי שאלה אותה אם אכן התברר לה שהיא מותרת לבוא בקהל ובועז קירב אותה לדרגת בְּתִי.

דברי יושר

לקוטים, מוסרים ופרפראות בפסטי וברדש
בפרשת השבוע ובענייני דיומא
בעריכת ישראל שלום דבורץ

מכון דברי יושר

אם היא חמות - היא בת

וַתֹּבֹא אֶל תְּמוּתָה וַתֹּאמֶר מִי אַתָּה בְּתִי רוּת ג. טז

ההדגש בכתוב שהיא באה אל תְּמוּתָה ולא הזכיר שבאה אל נעמי, וכן השאלה ששואלת נעמי ומתייחסת אל רות בתואר בְּתִי, צריכים לביאור.

בפירוש **אבן פינה לרבי זאב וואלף אלטשולר** שקלוב תקנ"ד מיישב את הדברים באמתק שפתיים, וזה מלשונו: אין ספק כי בראות נעמי את רות חוזרת אליה והשעורים על כתפה, עלה אצלה במוסכם ראשון כי לא נתקדשה לבועז.

כי אלו היתה מקודשת לו, לא היה נותן לה מתנה בזויה כזו, והיה נותן לה תכשיטי כסף וזהב, כי היה שר וגדול בישראל.

אבל נכנס ספק בלבה, אולי מתנה המה לה מאיש אחר שפגע בה, אם באונס או ברצון, אחר שדחה אותה בועז מהגורן.

וידוע מאמר חז"ל [מעין זה בב"ר פד יט] אין אדם נמנע מלקרוא לכלתו בתו, ומדרך בני אדם שאף שמת הבן כל זמן שלא נשאת אשתו לאיש אחר ויושבת בבית חמיה, הם קוראין לה בתי או כלתי, והיא קוראה להם חמי חמותי עד שנשאת לאיש.

ורות בשובה מן הגורן והיא עודנה פנויה, בהקישוה על הדלת וקראה לנעמי שתפתח לה, קראה בשם **חמותי** [וַתֹּבֹא אֶל תְּמוּתָה], למען תבין כי עודנה פנויה ועדיין לא בא עליה בועז, ובראות נעמי השעורים עליה, שאלה מִי אַתָּה בְּתִי - היינו אם את בתי, כי את בצדקתך שלא פגע בך אחד מן הריקים.

מי את - במה השתנית

ותאמר מי את בתי רות ג, טז

הב"ח במשיב נפש ביאר כי רות שינתה את עיטופה כדי שלא יכירו בה.

ולכן כאשר באה אל נעמי, שהכירה אותה, כי אם לא היתה מכירה אותה לא היתה מכנה אותה בתי, שאלה נעמי מי את בתי - שינית את צורת עיטופך, והאם זה בגלל שהיה בך שינוי, או בא עליך או שפטרך מיבום, ואם כן מאיזו סיבה מהם שינית את עיטופך.

והיא ענתה לה שלא בגלל זה ולא בגלל זה, אלא כי בועז שינה עיטופה כדי שלא יכירו שבאה האשה הגורן.

כעת את ראויה להקרא בתי

ותאמר מי את בתי רות ג, טז

רבי משה דוד וואלי בביאורו עומד על זה שנעמי לא שאלה רק מי את כמו שבועז שאל אותה כשבאה לשכב מרגלותיו, אלא הוסיפה בתי.

כי עכשיו ידעה חמותה ברוח הקדש שהגירות הכשרה עמדה בנסיגה ולכן קראה בתי.

להגיד שבחה וצניעותה של רות

ותאמר מי את בתי רות ג, טז

כתב בטוב טעם לרבי אברהם דיין מרבני אר"צ, כי הכתוב בא להשמיע לנו גודל זהירותה שלא יתחלל שם שמים על ידה וצניעותה הנפלאה, שהלכה בזריוות אל חמותה קודם אור הבוקר, ולא די שלא הכירה שאר בני אדם שאין מכירים אותה שלא הכירה, אלא אפילו חמותה שהיא מכרת אותה אמרה לה מי את בתי, לגודל זהירותה וצניעותה אפילו חמותה לא זיהתה אותה.

תמהה לסיבת יפיה

ותאמר מי את בתי רות ג, טז

בספר אברהם אנכי מבאר ששאלת נעמי לא היתה כי לא הכירה ברות, אלא מאחר שנתנה לה עצת וְחִצְצָה וְסִכְתָּ וְשָׁמַתְּ שְׁמִלְמִיד, ומטרת העצה הזו היתה כדי שתתיפה, שהרי אמר רבי ישמעאל בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן, ועל ידי שהן מתקשטות ברחיצה, סיכה ושמלות נסתר הניוויל, וזו העצה שנתנה לה נעמי, שכן רות היתה עניה והעניות ניוולתה, ועל ידי הבגדים תסתיר הניוויל.

אבל כאשר שבה, ראתה כי צהבו פניה והיא התייפתה באופן סגולי מצד עצמה בלי סיבת הרחיצה, סיכה והשמלות, לכך שאלה אותה נעמי מי את, שהיתה נראית לה בגלל הייפוי כאשה אחרת.

האם את עדיין בתי

ותאמר מי את בתי רות ג, טז

אל תבואי ריקם אל חמותך רות ג, יז

רבי יוסף חיים בביאורו אם המלך מבאר כי נעמי ידעה שודאי רות הצליחה ובוועז הבטיח לה שיקחנה לאשה, ועל כן חששה נעמי שמא זחה עליה דעתה של רות, ומשום כך שאלה אותה האם אחרי המציאות הזו את עדיין כפופה לי כמו בת שכפופה לאמה, או שמא זחה דעתך עליך וכבר אינך כך.

וענתה לה רות ברמז - הכיצד תזוה דעתי עלי להתגאות עליך והרי הראה לי בועז כמה שהוא מייקר ומחבב אותך, שכל זה נתן לי שלא אבוא אליך ריקם, ואם כן איך אפשר שאתגאה עליך.

המתגבר ברוחניות זוכה לשינוי צורתו הרוחנית

ותאמר מי את בתי רות ג, טז

רבי חיים זייטשיק בקול מבושר, אומר כי אדם העושה מעשה רוחני שדורש התגברות מיוחדת, זוכה שצורתו הרוחנית משתנית ונר עליון של קדושה זורח מעליו, ומביא לזה מספר דוגמאות, אחת מהם על פי פסוק זה.

וזה מלשונו הרהוט של רבי חיים: ומה ששאלה נעמי מי את בתי, כלום כה מהר שכחה אותה עד שלא הכירתה? חיפשתי בחז"ל תשובה לשאלה זו, ומצאתי במד"ר המקשים ומשיבים, שאמרה נעמי לרות מה את פנויה או אשת איש?

ונראה לומר כי אפשר שבשאלה מי, את - נתכוונה גם לצורתה הרוחנית, שראתה נעמי את פני רות שאינן כתמול שלשום שנשתנה זיווה וזכתה לעליה מטעם שעשתה דבר גדול, [והדבר הגדול זה] ששמעה וקיבלה על עצמה לעשות ככל אשר יעצה לה וצוותה עליה חמותה.

שכן לכאורה מאד מסוכן הצעד הזה, צעד משונה ומגונה, הלא בדרך עקומה ומסוכנת כזו יכלה לאבד את עולמה ולהביא על עצמה את כל הקללות שבעולם, ולא בלבד שלא תשיג את מטרתה להתכבד מבעוז ולישא חן בעיניו, אלא עונשים רבים ובזיון רב יגיעו לה, סופה עלול היה להיות קלון מכאוב ונידוי והרחקה מבית ישראל.

והלא כך באמת חשב בועז באותו רגע, אלמלא היה כובש כעסו היה מקללה ובצדק. כי הלא היא סיכנה את כל כבודה ובן-רגע יכולה היתה להרוס את כל מצבה המפואר והמהולל.

והלא דומה היה מצבה של רות למצבו של יעקב אע"ה שהגיב לדברי אמו, ואמר בראשית כז, יב אולי יִמְשְׁנִי אָבִי וְהִיטִיב בְּעֵינָיו פְּמִתְעַמֶּעַ וְהִבְאִתִּי עָלַי קָלָה וְלֹא בָרָכָה.

ומלבד זאת היתה גבורה מצד רות להתגבר על הרגשת הטבע שבמעשה זה היה וויתור ונסיגה, שלפי חז"ל היה אז בועז בן שמונים שנה [ויש דעות שאף יותר מזה] והם אמרו, האשה אוהבת בחור מסכן מזקן עשיר.

אם כן בשביל מעשה זה ששמעה רות לחמותה נעמי לקולה ולעצתה, קיבלה וקיימה ככל אשר צותה חמותה עליה ולא סירבה נגדה, זכתה להתעלות.

ואור עליה זו היה מרחף על פניה, ונעמי הכירה בה והבחינה בזאת. ומתוך הפתעה ושמחה פתאומית אמרה לרות מי את בתי - הנך

ואני רואה שנר עליון דולק על ראשך, נשתנית ונתעלית.

ברכת מזל טוב

לבני היקר האבדך החשוב יושב אהלים
הרב אלעזר מנחם מן שליט"א ולגוויל ביתו תחוי'
לרגל הולדת בנם בשעתומ"צ ובמזל טוב

ויבן להכניסו בביתו של אאע"ה בעתו ובזמנו
ולגדלו לתורה, חופה ומעשים טובים
ויראו שמחה ונחת ממנו ומכל יוצ"ח לאוי"ט ושנים.

דברי ישרים

פרשת השבוע לצעירי העאן

גליון תצ"ב 492

ערוך ע"י ישראל שלום דבורץ
בהוצאת מכון דברי יושר

חג השבועות תשפ"ו

ענינו של חג

והגג"א בטל מנהג זה, משום שעכשו הוא חק העמים להעמיד אילנות בחג שלהם. המנהג המפרסם ביותר, להיות צרים כל הלילה ולעסוק בתורה, להראות כמה חביבה לנו התורה עד שאנו מוכנים לוותר על שינת הלילה כדי לעסוק בה.

ולתקן על ידי זה מה שארע כליל מתן תורה בהר סיני שישראל ישנו שנה ערכה ומשה היה צריך לעוררם לבוא לקבל התורה. המשנה ברורה כותב בשם שלחן ערוך של האריז"ל, "שכל מי שבלילה לא ישן כלל ועקר, והיה עוסק בתורה מבטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק".

ופשוט וברור שמי שרוצה לקיים סגולה זו, חייב לקימה כפשוטה, ולא לבשל אפילו רגע אחד מהלילה בדברים שאינם של תורה, כי כבר נאמר שההולץ בטל הרי הוא כלשן - והסגולה הזו מתקיימת רק כשלא ישנים.

מנהג נוסף שנהגו בחג השבועות, לקרוא את מגילת רות. מקורו של מנהג זה הוא במסכת סופרים וטעמים רבים נאמרו בסבת קריאת מגילה זו בחג, ונזכיר מעט מהם [בקונטרס 'טעמי ישר' מובאים מרבי אליהו הפנהו האתמרי זצ"ל שבעים טעמים]. הרמ"א בדרכי משה והג"א מביאים מהאבודרקים כי במגילה מזכיר זמן תחלת קציר וכן כמו שאבותינו התגדירו כשקבלו את התורה, כך רות התגירה.

הפגן אברהם והמשנה ברורה בסיומן תצ"ב מביאים מהלקוט שמעוני רות זכ"ל תקצ"ו כי רות נקראת בעצרת בזמן מתן תורה, ללמדך שלא נתנה תורה אלא על ידי יסורין ועני.

נהגו בקהלות ישראל לומר לפני קריאת התורה פיוטים המתארים את חבתו של הקב"ה לעמו ישראל ולתורה שקבלה במתן תורה, בקהלות אשכנז אומרים את הפיוט הנקרא "אקדמות" ובקהלות עדות המזרח אומרים את הפיוט הנקרא "התקבה".

בקריאת התורה בחג השבועות קוראים בפרשת יתרו את ענין מצמד הר סיני ובעשרת הדברות, ומקבל כי זמן זה הוא מסגל לרפואת החולים הנמצאים בעת הקריאה, כמו שבמצמד הר סיני התרפאו כל בעלי המומים בעת מתן תורה.

בחזון לארץ קוראים ביום השני בפרשת ראה בפרשת כל הבכור כי יש בפרשה מענין הרגלים, וכשחל בשבת מתחילים בפסוק עשור תעשור כדי שיוכלו לחלק את הקריאה לשבעה קריאים.

המנהגים שהזכרנו ועוד, נועדו להזכיר לנו את מצמד הר סיני וקבלת התורה, ויהי רצון שנוזק לקבל את התורה בשמחה ובאהבה.

חג שמח !

בכל יום יום נתן לזכות לקבלת התורה, וכך אכן אמרו חז"ל שכל יום יום יהיו דברי התורה בעינינו כחדשים, כאלו היום קבלנוה מהר סיני.

אף יש יום אחד בשנה שהוא נקרא זמן מתן תורתנו - חג השבועות שבו נתנה תורה לישראל במדבר סיני.

אין קיומו של חג בזמנינו - זכר לאותו מצמד שבו נרד השם יתברך על הר סיני, אין חגיגתו של חג כזכר לאותם נסים ונפלאות ומראות האמת שנראו לכלנו בהר סיני.

יום זה, אמר רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בשם הנצי"ב מואלוזין זצ"ל, שורבנו נסים כותב שיום זה הוא יום דין בשמים, כמו שראש השנה הוא יום דין לכל עניני העולם הזה, בגלל שביום זה נברא אדם הראשון, כך חג השבועות שבו נתנה תורה לכל ישראל, הוא יום הדין לענין קבלת התורה של כל אחד ואחד, וביום זה נקצב לכל אחד ואחד לאיזו דרגה יגיע בעסק התורה.

וכיצד אכן נוזק שיקצבו לנו דרגה גבוהה בלמוד התורה?

על כך אמרו חז"ל שהדבר תלוי אף ורק בנו, במי שרוצה ללמד, במי שרוצה לגדול בתורה, התורה מנחת בקרן וזית [בפניה], אין עליה שמירה, אלא כל הרוצה - יבוא ויטל, לא צריכים להתאמץ רבות, רק צריך לרצות ולבוא לקחת. ואם אכן נרצה ונבוא לקחת, בבית דין של מעלה יקצבו לנו דרגה בתורה, בדייק כפי שנוצח וברדיק כפי שניטול. מפרסמת אמרה חריפה בשם הרבי מקוצק זצ"ל המסביר מדוע נקרא חג השבועות בשם 'זמן מתן תורה' ולא בשם 'זמן קבלת התורה', כי התורה נתנה על ידי הקדוש ברוך הוא, אכל לא כל אחד וזכה לקבל, אלא אם הוא הכין את עצמו לכך.

הבה ונקבל עלינו את התורה כמו במצמד הר סיני, שבה זכו כלל ישראל לומר "נעשה ונשמע", ועל ידי ההסכמה לקבל את התורה באמירה זו, זכו ישראל שהתורה לא תמוש מפיהם ומפי ורעם לעולם.

גם אנו היום במצמד הר סיני הפרטי שלנו, כל אחד ואחד יקבל על עצמו את התורה בדרך של "נעשה ונשמע", להיות מוכנים ולהסכים לכל מה שה' דורש ויודש מאתנו, וכאשר משתעבדים בצורה כזו למלך, זוכים לכל טוב משולחנו של מלך - שלחנה של תורה.

מנהגים רבים נוהגים בחג זה, כשהמשותף בין כל המנהגים הוא הקשר למחיקות ותחיבות התורה.

נהגו לאכול מאכלי חלב, על שם הפתוב דבש וחלב תחת לשונך - שהתורה נמשלה אליהם (וטעמים נוספים נאמרו בדרך ומודפסים באריכות בקונטרס 'טעמי ישר'), לשטח עשבים בבית הכנסת ובבתים וזכר לשמחת מתן תורה שהיו שם עשבים סביב הר סיני, להעמיד אילנות בבית הכנסת ובבתים, וזכר שבחג השבועות נדונין על פרות האילן,

בְּמִגְדָּנוֹת לְשִׁלְחַן הַחַג

שִׁתְהָא בְּנֵי אֶהֱבֵת תּוֹרָה

רוצים לשמוע אהבת תורה מה היא?

לפני שננסה ספור אומתי על אהבת תורה, נאיר כאן הארה נפלאה, הארה עצומה, שהיא גם פשוט והסבר בנסח התפלה.

הקדוש ברוך הוא אוהב את עם ישראל, פעמים ביום אנחנו מזהירים זאת ומודים לו על כך.

בברכת קריאת שמע של שחרית וערבית, ברכות אהבה.

בברכות אלו אנחנו מתארים את האהבה רבה את האהבת עולם שהקדוש ברוך הוא אוהב אותנו בניו בני אברהם יצחק ויעקב, הבוחר בעמו ישראל באהבה ואוהב עמו ישראל.

ובמה מתבטאת אהבתנו אל הקדוש ברוך הוא ואהבתו אלינו, מכל הדברים שבעולם, אנחנו מזכירים את התורה ומצוותיה שהקדוש ברוך הוא באהבתו אותנו, נמן לנו תורתו תורת אמת.

אם כן פשוט וברור שרק על ידי **אהבת התורה** יכול היהודי לבטא ולמצות את **אהבתו לבורא עולם**, כי האהבה תלוי.

באותה מדה שהקדוש ברוך הוא באהבתו אותנו נמן לנו חמדה גנוזה - התורה, אף אנו מודדים תורה, על ידי אהבת התורה.

אין דבר שיכול לבטא אהבה אל מי שאוהב אותנו יותר מלאהב את המתנה הכי מיוחדת שהוא נמן לנו.

ועל ידי אהבה זו רוממנו הקדוש ברוך הוא מכל הלשונות ובוחר בנו מכל העמים.

תשמעו ספור, מהי אהבת תורה, מהי כמיהה לתורה, מה היא תאונת נפש לתורה.

תקראו אותו שוב ושוב, וכאשר תזל מעיניכם דמעה, זה סימן שהתחלתם לחיזק את התאור של אהבת תורה אמתית.

הנאון הצדיק המפלא **רבי חיים נייצ'יק זצ"ל** נעקר בצעירותו באקדמיות על ידי הרוסים הרשעים, מהשיבה שהוא הקים בבוצ'אץ ונשלח אל ערכות סביר.

הצעידו אותו עם עוד אלפי מושלחים מהלך של ארבעים קילומטר ליום, ולאחר מסע תלאות הגיעו לסיביר.

לא היה להם היכן לישון, הם ישנו בחפירות על פני חוצות בקר המקפא, עד שהם בעצמם חטבו עצים לבקתות.

בבקתות אלו לא נחו מתלאותיהם, הצבא כפה עליהם לעבוד עבודת פרך, אחת מהם הרפת שלוששים ושישה טנקים ליום, והכל בקר מקפא עם בגדים דלים ובקשי מנת אוכל זעומה.

תנאי החיים היו אימים, אחרי ששימו עם הרפת הטנקים, העבירו אותם בסלילת כבישים בבצות, ואחר כך הכבישים נסחפו בשטפונות והיו צריכים לסלל אותם מחדש ולשם כך נאלצו לבא עד צנאריהם במי קרח.

מזונם היה חצי קילוגרם לחם קרד וכבד ליום, ושתו מים במשורה שהובאו ממעיין מרחק, שכן המים בסביבה היו דלוחים ומורעלים.

האנשים היו מזנחים למראה, לבושי קרעים, מזוקמים, ציפים ומוותשים.

מחלות פגעו בהם ונעשו שמות, אנשים אבדו את הרגשות ואף אדם האדם שבהם והפכו להיות רעים כלפי עצמם וחבריהם מתוך יאוש וסבל.

בתוך כל הגיהנום עלי אדמות הזה, אדם אחד שמר על צלמו, התאזר בבטחון, בחסון אמונתו - **רבי חיים נייצ'יק**.

את המים לשתיה היו צריכים להביא מרחק של שלשה קילומטרים מהמעין שביער, לסחב את הדליים בקר הסיבירי המקפא.

יום אחד, התנדב רבי חיים להביא את המים מהמעין שביער. מדוע עשה זאת,

משום שזדע לו שבכפר שמאחורי היער מתגוררת משפחה יהודית.

נשא את שני הדליים הריקים, הגיע אל המעיין, הניח את הדליים נרץ אל הכפר.

הגיע, ועבר מבקתה לבקתה, חפש מזונה... כשמצאה, נקש בדלת, זו נפתחה כדי סדק.

בעלת הבית ראתה את המתדפק על הדלת: לבוש קרעים, מזנח למראה, עובד כפיה נמלט... פתחה - אף הלב היהודי גבר על הפחד.

הושיטה לו פרוסת לחם, אוצר של ממש.

להפתעתה, סרב ללחם, החל לבכות.

"אני יהודי", אמר **"אני רוצה לחם, אני רוצה ספר..."** נבוכה, קראה לבעלה.

הלה אמר: "אני רב, יש עמדי רק גמרא אחת, זה אוצרי היהודי היחיד. לא אמן אותה"...

"רחם עליי", רב, "תן לי דף אחד, את הדף של השער, אל תשאיר אותי כך..."

בעל הבית הביא את הגמרא, היה זה פרך של נדרים ונזיר. קרעו לשנים, ונתן לאורחו את מסכת נדרים.

לא היה מאשר ממנו.

הוא שב למחנה, נושא את שני דליי המים המלאים, וכמעט ונצא עינים במחול...

כל היום היה עובד בפרך, ולא חש בקשי.

פי נשא את עיניו לרגעים שאחרי, כאשר יוציא את המסכת ממחבואה, וישננה, שוב ושוב...

יום אחד עבד בניסור עצים, ולפתע נחת על ראשו ענף כבד, נפל ארצה, כצוע נוב דם.

מצב הפציעה חזב אשפוז בבית חולים, פציעה קשה מאוד, נשאוהו לבית החולים.

ומה מבקש רבי חיים הפצוע ששקעט נשמתו פורחת מכאבים בדרך לבית החולים? בקש שיעצרו רגע ליד הבקתה, לקחת את אוצרו לבית החולים, התביאו תחת בגדיו, והוכל לבית החולים.

אם הוא היה נתפס בבית החולים עם הגמרא, לא היו מטפלים בו, עד שהיה מת.

אף הקדוש ברוך הוא ברחמיו גלגל שהאחות שטיפלה בו ונקלטה את הגמרא, נצרה את הסוד, התברר שהיא היהודיה.

כעת אתם מבינים מה זה אהבת תורה?